

คำกล่าวในพิธีเปิด
โครงการอบรมให้ความรู้เรื่อง “การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน”
โดย ดร.สุทิน ลีปิยะชาติ
ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการ
วันจันทร์ที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ เวลา ๐๙.๐๐-๐๙.๑๕ น.
ณ ห้องประชุม ๕๓๑ อาคาร ๕ ชั้น ๓
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ท่านวิทยากร ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ สศช. ทุกท่าน

ในวันนี้ ผมมีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสมาเป็นประธานในพิธีเปิดในโครงการฝึกอบรมให้ความรู้เรื่อง “การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน” ซึ่งเป็นเรื่องที่คุณผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ภายใต้การนำของท่านอาคม เต็มพิทยาไพสิฐ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก จึงได้เตรียมความพร้อมพัฒนาบุคลากร สศช. ให้มีศักยภาพและความพร้อมที่จะเป็นเครือข่ายและพลังสำคัญในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตนำสู่การสร้างสังคมไทยที่โปร่งใส ปราศจากการทุจริตคอร์รัปชันต่อไปในอนาคต

ปัจจุบัน ปัญหาคอร์รัปชันถือได้ว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่เกิดขึ้นในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว หรือประเทศที่ด้อยพัฒนาต่างต้องเผชิญปัญหาจากการคอร์รัปชัน และได้กลายมาเป็นปัญหาที่มีความสำคัญที่สุดปัญหาหนึ่งของหลายประเทศ ซึ่งยังไม่มีทีท่าว่าจะหมดไป อีกทั้งยังทวีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้นเรื่อยๆ แม้ว่าหลายประเทศได้ก้าวเข้าสู่ความทันสมัย มีระบบการบริหารราชการสมัยใหม่และได้รับแรงค้ำจุนจากองค์กรของรัฐหรือองค์กรอิสระต่างๆ อย่างเช่น องค์กรสหประชาชาติ ธนาคารโลก และภาคประชาชนที่ต่างเห็นพ้องกันว่า การคอร์รัปชันเป็นปัญหาที่นำไปสู่ความยากจน และเป็นอุปสรรคที่ขัดขวางการพัฒนาอย่างแท้จริง ดังจะเห็นได้ว่า ธนาคารโลกได้เล็งเห็นถึงภัยร้ายจากการคอร์รัปชันว่าเป็นศัตรูหมายเลขหนึ่งในการพัฒนาประเทศและเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน พร้อมตั้งเป้าหมายว่า ธนาคารโลกจะมุ่งดึงภาคีต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน ให้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน เพื่อปูทางไปสู่การกำจัดความยากจนให้หมดสิ้นไปภายในปี ๒๕๗๓

สำหรับกรณีประเทศไทยนั้น เป็นที่ทราบกันทั่วไปว่า ปัญหาเรื่องการคอร์รัปชันเป็นปัญหา สำคัญลำดับต้นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก แม้ว่า รัฐบาลปัจจุบันภายใต้การนำของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ให้ความสำคัญกับการผลักดัน

ให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นวาระแห่งชาติ คนไทยบางส่วนมองว่าการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นเรื่องปกติและยอมรับได้ ดังนั้น หากใครโกงแล้วทำงานเก่งก็ถือว่าพอรับได้ จึงทำให้คนยินยอมที่จะเสียเงินเพื่อซื้อความสะดวก สิทธิพิเศษ หรือตัดความรำคาญ แม้กระทั่งเกิดความคิดสีเทาประเภทกินตามน้ำ หรือมีแนวความคิดค่านิยมความเชื่อที่ว่า คนโกงแต่เก่งดีกว่าคนซื่อที่ทำงานไม่เป็น ซึ่งการกระทำและความคิดเหล่านี้ทำให้ สังคมไทยกลายเป็นสังคมที่ยอมรับการคอร์รัปชัน

นอกจากนี้ ยังพบว่า ในแต่ละปีพ่อค้าและนักธุรกิจต้องสูญเสียเงินให้กับการคอร์รัปชันเป็นจำนวนสูง ซึ่งเงินจำนวนนี้ย่อมสามารถอำนวยความสะดวกแก่คนส่วนใหญ่ของประเทศได้ หากไม่ไปกระจุกตัวอยู่ที่กระเป๋าของคนบางกลุ่ม และทำให้รัฐต้องจ่ายเงินงบประมาณสูงกว่าความเป็นจริง ประชาชนจึงได้รับบริการสาธารณะที่ไม่มีคุณภาพ อีกทั้งยังทำให้นักลงทุนขาดความเชื่อมั่นในระบบราชการไทย นำมาซึ่งการใช้อำนาจโดยมิชอบ มีการเรียกประโยชน์ตอบแทนจากนักลงทุน เพื่อแลกกับการอนุญาตให้เอกชนดำเนินการในกิจการที่รัฐจะต้องทำ ซึ่งรัฐเองก็ไม่สามารถตรวจสอบการกระทำดังกล่าวได้

ดังนั้น ปัญหาการคอร์รัปชันในประเทศไทยเป็นปัญหาที่สะสมมายาวนาน ซึ่งยากแก่การแก้ไขอีกทั้งเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ ปัญหาคอร์รัปชันจึงไม่ใช่เรื่องไกลตัวและเป็นปัญหาที่คนไทยทั้งประเทศต้องร่วมกันแก้ไข ที่ผ่านมามีหน่วยงานต่างๆ ทำหน้าที่ป้องกันและปราบปรามคอร์รัปชันมาอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังมีกฎหมายใหม่ๆ เกิดขึ้นก็ตาม แต่ก็ยังมีการคอร์รัปชันเกิดขึ้นอยู่ และยังไม่สามารถทำให้หมดไปจากประเทศไทยได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงจำเป็นที่หน่วยงานภาครัฐจะต้องเร่งสร้างองค์ความรู้ให้บุคลากรมีความพร้อมที่จะเข้าใจถึงต้นเหตุและปัจจัยที่นำไปสู่การคอร์รัปชัน เพื่อจะได้หาทางป้องกันและปฏิบัติหน้าที่ให้ห่างไกลจากต้นเหตุต่างๆ ที่นำไปสู่การคอร์รัปชัน โดยเฉพาะในเรื่องการปลูกฝังองค์ความรู้ให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม หรือ ที่ภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Conflict of Interest” ซึ่งหมายถึง สถานการณ์หรือการกระทำที่บุคคลไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงาน บริษัทหรือผู้บริหารมีผลประโยชน์ส่วนตัวมากจนมีผลต่อการตัดสินใจ หรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งที่บุคคลนั้นรับผิดชอบอยู่และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ของส่วนรวม กล่าวคือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ตัดสินใจหรือปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งของตน อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองหรือพวกพ้องมากกว่าประโยชน์ของส่วนรวม ซึ่งการกระทำนั้นอาจจะเกิดขึ้นอย่างรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาและไม่เจตนา ซึ่งมีรูปแบบที่หลากหลายจนกระทั่งกลายเป็นสิ่งปฏิบัติกันทั่วไปโดยเป็นวัฒนธรรมและไม่เห็นว่าเป็นความผิด เช่น การรับสินบน การจ่ายเงินใต้โต๊ะ การจ่ายเงินตอบแทนเพื่อให้ตนเองได้เลื่อนตำแหน่ง

ดังมีตัวอย่างการกระทำนี้ให้พบเห็นได้ในสังคม ส่งผลให้บุคคลนั้นขาดการตัดสินใจ

ที่เที่ยงธรรม เนื่องจากยึดประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก ผลเสียจึงเกิดกับประเทศชาติ แบบนี้ถือเป็นการกระทำผิดทางจริยธรรมและจรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะ แต่กลับตัดสินใจหรือปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้องเป็นหลัก

นอกจากนี้ คำที่มักจะได้ยินบ่อยๆ ของกรณีความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม คือ การคอร์รัปชันเชิงนโยบาย ซึ่งหมายถึงการกำหนดระเบียบหรือนโยบายต่างๆ โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งดูเหมือนถูกต้องตามกฎหมายแต่แท้จริงแล้ว นโยบายเหล่านั้นเอื้อประโยชน์ต่อตนเองและพวกพ้อง ส่งผลให้เกิดการผูกขาดและทำให้ประชาชนไม่ได้รับประโยชน์สูงสุด หรืออีกนัยหนึ่ง คือ กรณีที่บุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมีประโยชน์ได้เสียอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยอาจจะเป็นประโยชน์ในแง่ของทรัพย์สินเงินทอง อำนาจบารมีของตนเอง หรืออาจรวมถึงประโยชน์อื่นที่นอกเหนือไปกว่าทรัพย์สินเงินทอง ทำให้การตัดสินใจในการดำเนินงานเพื่อประโยชน์สาธารณะไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นกลางหรือยุติธรรม

ผมหวังว่า การอบรมในวันนี้ จะทำให้ทุกท่านได้มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน ได้เรียนรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบที่สำคัญต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และมีความเข้าใจเกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม เข้าใจความหมายของการคอร์รัปชัน การทุจริตประพฤตินิষอบ และความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม สามารถแยกแยะประเภท รวมทั้งหาวิธีการป้องกันไม่ให้ตนเองและบุคคลใกล้ชิดเข้าไปเกี่ยวข้อง ตลอดจนได้ศึกษาเรียนรู้จากกรณีตัวอย่างหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง นำสู่การเป็นข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีจรรยาข้าราชการ มีความพร้อมและความเข้มแข็งพอ ที่จะประพฤติตนเป็นข้าราชการที่ดี ทั้งเก่ง เพื่อประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้ง

ผมขอให้ทุกท่านใช้โอกาสนี้ในการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซักถามข้อข้องใจต่างๆ จากท่านอุทิศ บัวศรี ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และ ดร.ภาส ภาสสัทธา สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และอดีตรองเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ในฐานะวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ตลอดจนแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ประสบการณ์ และสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนๆ และพี่ๆ ข้าราชการ ผู้เข้ารับการอบรมในครั้งนี้ จากกลุ่มงานและสำนักต่างๆ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในกลไกสำคัญต่อการสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตใน สศช. ต่อไป

ผมหวังว่าทุกท่านจะตั้งใจและเข้ารับการอบรมให้ได้ตลอดหลักสูตร และขออำนวยความสะดวกให้การอบรมบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ถึงเวลาอันสมควรแล้ว ผมขอเปิดโครงการฝึกอบรมให้ความรู้เรื่อง “การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน” ณ บัดนี้

සහසහසහසහසහසහසහසහසහ